

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: Lucie Jánská
Název práce: Změny v elektrodermální aktivitě při pravdivé odpovědi v porovnání s jejími změnami při lži
Autor posudku: Mgr. Tomáš Dominik
oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na diplomovou práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D, E nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dáno komplexním posouzením práce autorem posudku.

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracovává hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

Hodnota

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

A

Práce se týká velmi zajímavé problematiky s přesahem jak do teorie psychofyziologie a kognitivní psychologie, tak do praktické oblasti fyziodetekce v kriminalistice. Práce přináší netriviální zjištění, které mohou inspirovat další výzkumy. Jsem přesvědčen, že práci je možné jen s malými úpravami publikovat v odborném časopise, potenciálně i vysoce prestižním.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vhléd autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

A

Teoretická část práce je mimořádně kvalitní. Autorka prokazuje úctyhodný přehled v literatuře i v tématech, které jsou náplní studie psychologie až na navazující magisterské úrovni. Struktura teoretické části je logická a přehledná. Autorka navíc nekonstatuje jen suché učebnicové informace o tom, jak polygrafie funguje, ale také kriticky diskutuje metodologické otázky vybraných výzkumů. Autorka se odkazuje na 67 titulů literatury, mezi nimiž jsou ve vyrovnané míře zastoupeny jak zdroje zahraniční, tak české; české zdroje navíc jsou v práci zahrnuty s důrazem na specifika českého kriminalistického prostředí, tudíž je autorka nevolila čistě na základě snazší dostupnosti. Tuto část práce považuji za skvělý příklad dobré praxe psaní teoretického úvodu pro vědecký text.

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

A

Výzkumný problém i cíl jsou z úvodu praktické části práce zřejmé. Chvályhodné je, že autorka svůj vlastní výzkum zřetelně zasazuje do kontextu poznatků prezentovaných v teoretické části práce. Pilotní studie jsou srozumitelně popsány a metodologická opatření z nich plynoucí jsou dobře argumentovaná. Popis metod experimentu je zcela vyčerpávající a opět do určité míry přesahuje i to, co znají absolventi dvousemestrálního kurzu psychofyziologie (dodávám, že autorka přitom tento kurz doposud neabsolvovala). Hypotézy jsou patřičně vysvětleny a jsou logicky obhájeny. Zajímavým nápadem je formulovat hypotézy o různém vlivu nezávislé proměnné na různé probandy – tímto opatřením autorka elegantně zohledňuje jeden z nejobtížnějších problémů psychofyziologických výzkumů. Při vytváření výzkumného vzorku autorka důkladně zvážila řadu možných intervencí a provedla metodologická opatření k jejich eliminaci; lze uvažovat, zda by pro výzkum bylo přínosem, kdyby se probandi

vůbec neznali, ačkoli fakt, že někteří probandi se znali, autorka rovněž ošetřila. Procedura sběru dat je zevrubně popsána; zde nezbyvá než ocenit autorčin smysl pro detail. Analýza dat zahrnuje značně sofistikované postupy, z nichž u některých autorka musela, vzhledem k jejich složitosti, vnést do analýz určitou dávku subjektivity; tento postup však není v psychofyziologii neobvyklý. Statistické postupy považuji za správně zvolené; pouze u H1, H2 a H3 jsem uvažoval, zda vedoucí práce autorce navrhl mixed-effect model, popř. pokud ano, proč nebyl využit (poznávám, že tato metoda je vysoce pokročilá a autorka se s ní v bakalářském studiu téměř jistě nepotkala, avšak na daný problém se velmi hodí).

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

A

Výsledky jsou zpracovány jak graficky, tak numericky. Autorka nejprve prezentuje popisné charakteristiky výsledků, které jsem shledal přehlednými a srozumitelnými; jedinou poznámku mám k popisným tabulkám 3 až 10, kde by mi více vyhovovalo řazení proměnných počet, průměr a směrodatná odchylka nejprve pro pravdu a poté pro lež (ale to může být jen otázka osobního vkusu). U testování H1, H2 a H3 jsem odhadl, že prezentované výsledky se týkají efektu interakce mezi proměnnými Pravdivost a Proband, a nikoli nějakého z jejich hlavních efektů; toto by mělo být explicitně uvedeno. Dalo by se polemizovat, zda je splněn požadavek nezávislosti měření, jak autorka uvádí na str. 77, protože přibližně každých 40 měření je spojeno tím, že bylo získáno od téhož probanda (možným protiargumentem by mohlo být, že tato závislost je ošetřena zavedením proměnné Proband, takže o vyložení hrubou chybou nejde). Chválím diskuzi nad porušením předpokladu homogenity rozptylů. Kromě prezentace ověření hypotéz autorka také dodává další zajímavé kvalitativní poznatky týkající se obsahu živých odpovědí, což může potenciálně inspirovat další výzkum. Diskuze je hluboká a důkladná – autorka srovnává své výsledky s literaturou, několikrát výsledky dává do souvislosti s myšlenkami z teoretické části práce a rovněž podává mnohá doporučení do dalších výzkumů. Za extrémně zajímavé považuji zjištění ohledně odpověďových tendencí, která naznačují, že při snaze rychle vymyslet lživou odpověď mají probandi sklon konstruovat odpovědi, které jsou asociativně blízko pravdivé odpovědi – tento poznatek by mohl mít důležité implikace pro kognitivní výzkum sémantických sítí. Závěry důležité nálezy shrnují.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

B

Po formální stránce je práce v pořádku. Jen velmi ojediněle se objevují překlapy (např. čárka navíc na straně 28 nebo naopak chybějící tečka na straně 44, popř. slovo „elektordermální“ na straně 30). Jinak je však práce psaná velmi kvalitním jazykem, pro nějž má autorka očividně cit. Rozsahem text dalece překračuje požadavky na bakalářskou práci. Z grafického hlediska chci upozornit a horší kvalitu obrázků a grafů – doporučuji exportovat grafiku v tiskové kvalitě. Publikační norma je dodržena, nenalezl jsem jediný odklon od ní.

Další poznámky (nepovinné): Práce je jedna z nejlepších, jaké jsem kdy hodnotil. Autorku považuji za kvalitního kandidáta na dráhu vědeckého pracovníka, ačkoli nemám pochyb o tom, že se uplatní a vynikne i v jiných oblastech.

Hodnocení celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce: A

Datum: 25. dubna 2019

Podpis: